

USUS E VERSU VI.

(1) Deus est omniscius, paterne providus, piorum apprimè gnarus Pf. 139, 1. seqq. 2. Tim. 2, 19. ita quidem, ut iisdem de omnibus emolumentis prospiciat, impios verò nunquam ad beatitudinem suam admittat, Matth. 7, 23.

(2) Gerenda semper Viarum accurata est cura, ne ul-

A libi impingamus incauti, aut à scopo aberremus aliis intenti: Matth. VIII, 13.

(3) Invocandus est Dominus, ne gressus nostri nutent. Pf. XVII, 5.

(4) Impiorum terminus in via lata est exitium æternum. Matth. VII, 13.

PSALMI II. DISPOSITIO.

Rex Zion. Messias rex æternus. Tyranni resipiscite.

Conscriptus est hic Psalmus in forma dialogi, ita tamen, ut variantium subinde personarum diserta non exprimat mentio, æque ut in Cantico & alibi.

Et quidem I. propheta admirabundus secum expendit mundanorum Deo Messiaeq; se opponentium vesaniam *vers. 1. 2. 3.*

II. Subjicitur Dei Patris præsidium *v. 4. 5. 6.* Et quidem sicut *v. 1. & 2.* historicè velut recensebatur hostium furor, subjunctis *v. 3.* per mimefin verbis furentium propriis; ita & hic *v. 4. & 5.* commemoratur Patris cœlestis intuitus iracundus vindictamque parans,

rurfus per mimefin recitato ejusdem sermone proprio, *v. 6.*

III. Sermonem huncce Patris excipit de novo per mimefin sermo Filii Messiaeq; *v. 7. 8. 9.*

Et tandem IV. concludit Spiritus Sanctus, hostium correptione fideli ac severa *v. 10. 11. 12.* Non mirabimur hinc, quæ Græci (*in catenâ ap. Cord. f. 28. & 36.*) quidam afferunt de nexu Psalmi hujus cum primo, tanquam si unus essent ambo; quorsum citant Actor. XIII, 33. Verum Codicum nonnullorum varietas tanti non est, ut à numero recepto, quem materia ipsa fatis corroborat, recedamus.

PSALMUS II.

EXPLICATIO VERSUS I.

— quare:) interrogatione hac Psaltes, non equidem ut ignarus, expiscari vult ab ipsismet, hostibus tumultuandi causam aut prætextum, verum admirabundus, imò indignabundus, extremam deplorat hominum horum perversitatem, graviterq; insaniam illam accusat, & ex fidei *πληροφωσία* simul falsè irridet, q. d. profecto præter rem, sine omni causa & absq; omni fructu, temeraria hæc instituitur hostilitas; quid, quæso, sibi volunt tot conventicula? consultationes? conspirationes? &c. numne præbita his est digna ferociendi causa? Adeoq; non malè Brentius aliiq; conjiciunt, Davidem, Spiritu Dei excitatum, diutius secum cogitasse de futurò Messiaeq; regno, quanta per orbem beneficia tunc humano generi sit oblaturus Deus; quibus ipsis tamen speculationibus simul immiscuerit menti; exhibuerit, spectandas Israëlitarum atq; gentium tumultuationes spiritus iste vaticinatus, adeo ut catholica ubi vis fervere videretur seditio; quapropter in hæc David eruperit verba admirantia: *quare tumultuantur &c.* Notum vero particulam *quare*, ex pronom. interrog. *quid*, & præfixo (*quid*) ad, constam, q. d. *ad quid?* quem in finem? quâ de causa? quæq; scribitur tum *quid* tum *quid* semperque posteriori modo est milra, oxytona, præterquam semel, *Job. VII, 20.* etiam alibi vim obtinere improbandi, v. g. *Gen. III, 13. quare hoc fecisti* (ô Mulier?) c. IV, 6. *quare indignaris* (ô Cain?) & *cur conversi sunt gressus tui?* *Exod. I, 18. quare hoc facitis* (ô obstetrices?) c. V, 4. *quare populum solvetis* (ô Mose & Aharon?) &c.

— *quare* tumultuantur & sunt vel tumultuantur:) præteritum adhibetur more prophetico ob rei certitudinem: fortè etiam ideò, quod propheta de visionibus suis loquuntur tanquam de rebus præteritis, licet eadem (ut hodieq; somnia vaticinata) sint picturæ rerum adhuc futurarum. Ita vero fortes fuerunt, ut alicubi observat B. Franzius, istæ impressiones mentibus prophetarum factæ, ut quodammodo persuasi fuerint hæc ipsa jamjam realiter evenisse; quomodo nonnunquam somniantes se ipsos fatis nequeunt expedire, an, quæ somnium exhibuit, revera fuerint exterius

B gesta, & a se vigilantibus conspecta, an verò à phantasia solum dormientibus sibi exhibita. *Simeonis de Muis* ea h. l. est observatio; quando partim futurum, partim præteritum occurrit, tunc tempus medium h. e. præsens est commodissimum. Atq; sic Lutherus: *warum toben.* Verbum ipsum *quare* (quod quodammodo convenit cum *quare* *commotus fuit ira*) non nisi h. l. legitur: nomen inde descendens *quare* itidem occurrit semel *Psal. LV, 15. ad Dominum Domini vivimus quare* in vel *cum cætu strepente* & alia formâ *Pf. LXIV, 3. occultes me à consilio maleficorum, quare* à cætu operantium iniquitatem, (plura thematis hujus non occurrunt.) Unde colligitur, verbo hoc exprimi talem discursationem, quando cum strepitu turmatim undique, confluunt homines inquieti, fastuosi, suoq; judicio nimio opere offensi, qui cæco proin impetu ac fervore incomposito abripi se patiuntur ab aliis instar torrentis: fermè ut Poëta canit *lib. I. Æn.*

Ac veluti magno in populo cum sepè coorta est

Seditio, sævitq; animis ignobile vulgus,

C *Jamq; faces & saxa volant, furor arma ministrat &c.* LXX. reddunt *ἰσχυράων* (quod ipsum retinuit quoque Lucas *Act. IV, 25.*) à *φουάτω* *fredeo, fremo*, more insolentis equi *ferocio*, quando scil. magistri detrectat obsequia; vid. sis Budæi *comm. ling. græc. f. 894.* Aquila habet *ἰσορροβήδων*, & Symmachus, *κυνᾶ* miscent turbas, veluti confusos invicem liquores.

— *gentes*;) h. e. Judæi degeneres secundum Cyrillum, Eusebium, Oecum. Hieron. & Athan. apud Lorinum. Ita verò Israëlitas quoq; voce Gogim venire, constat ex *Gen. XII, 2. XVII, 16. 45. XVIII, 18. Exod. XIX, 6. Ezech. XI, 2.* Convenientius tamen incircumcisa hæc intelliguntur nationes omnes, veluti de Romanis id disertè citatur *Actor. IV, 27.* quibus tradendum se prædixerat Salvator *Luc. XVIII, 32.* ita namq; communiter contra Messiaeq; regnum infurrexisse legimus gentiles, quando per doctrinam evangelii novam, impugnari senserunt veterem suam idolomaniam v. g. Ephesii Dianæ suæ cultum *Act. XIX, 23.* vel quando aliquid decremanti lucro accessit iniquo *Actor XVI, 19.* item quando mores correpti fuere turpes, Christoq; parandus fuit populus sanctus & irreprehensibilis; inde

A 4

enim